

دانیشتنی " شرم الشیخ" و یاری کتک و مشکى ئیران و ئامریکا! ... مه‌نسور عه‌زیزى

رۆژی دووشه‌ممۆ، رێکه‌وتی 23 ی ئاپریلی 2007 ی زایینی " کۆندالیزا رایس"، وه‌زیری دهره‌وه‌ی ئامریکا، له‌ وتووێژیکیدا، له‌گه‌ڵ رۆژنامه‌ی " فایننشال تایمزی چاپی له‌نده‌ن"، له‌ پێوه‌ندی له‌گه‌ڵ به‌شداری ئیران له‌ کۆبوونه‌وه‌ی " شرم الشیخ"، ئاوا ده‌لێت: ئیران نابێت ئهم دهره‌ته‌ له‌ ده‌ست بدات!

ئهم رسته‌یه ده‌توانیت هێمایه‌کی روون بێت بۆ ئه‌وه‌ی که کومه‌لگای نیوده‌وله‌تی نه‌ک ههر له‌ مه‌ر چه‌کی ناوه‌کی و پیتانندی یورانیوم، ئیرانی خستۆته ژیر گوشار، بگره له‌ لایه‌کی دیکه‌وه ده‌یه‌وێت، له‌ مه‌ر کێشه‌ی عێراق و ناوچه‌که‌ش، بیخه‌نه نیوبازنه‌یه‌کی دیکه‌وه که ئه‌و بازنه‌یه ئه‌مجاره‌یان له‌ رۆژه‌لاتی نیوه‌راستدا له‌ ئیران ته‌نگ بکریته‌وه! تا هه‌نوکه به‌و شیوه‌یه که پێویسته ته‌نگکردنه‌وه‌ی بازنه‌ی چالاکیه‌ سیاسی_ سه‌ربازییه‌کانی ئیران، له‌ ناوچه‌که‌دا، نه‌خراوته به‌ر وردبینییه‌کی ورد و ههر ئه‌وه‌ش بووته هۆکار بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و رژیمه، رۆژ له‌ دواى رۆژ خۆی پرچه‌کتر بکات و بیه‌وێت ببێ به‌ تاکه هێزی ناوچه‌که و رۆژئاوا له‌ گه‌لیدا بکه‌ونه ساتوسه‌ودا و گوێی بۆ بگرن!

پاش 18 سال نه‌ینیکاری بۆ وه‌ده‌سته‌ینانی چه‌کی ناوه‌کی، ئه‌ورۆ کۆماری ئیسلامی ئیران تووشی کێشه‌یه‌ک بووه که نازانیت چۆن خۆی له‌ ده‌ستی قووتار بکات. واته: وازه‌ینانی رژیمن له‌ پیتانندی یورانیوم، به‌ره‌و خواره‌وه دابه‌زینی سیاسه‌ته‌کانی ئه‌وانه له‌ داها‌توودا و هه‌روه‌ها ورده ورده گۆرانیکه که تووشیان ده‌کهن و ناچارن بۆ زۆر شتی دیکه مل که‌ج بکه‌ن و ده‌ستی وازه‌ینان به‌رز بکه‌نه‌وه! له‌ هه‌مانکاتدا، وازه‌هێنانیان، رۆژ له‌ دواى رۆژ ئاکامه‌که‌ی ده‌بێته هه‌رچی زیاتر بوونی گوشاره نیو ده‌وله‌تییه‌کان بۆ سه‌ر رژیمن و که ئه‌ویش به‌ هه‌مانشیوه، تا دیت و زه‌خت له‌سه‌ر بواری ئابووری و لا‌ت و سیاسه‌تی نیوخۆ و کومه‌لگای ئیرانی داده‌نیت و له‌ کۆتاییدا به‌ره‌ره‌کانییه‌کی تووندى کومه‌لگای ئیرانییه له‌ گه‌ڵ ئه‌و رژیمه‌دا له‌ لایه‌ک و له‌ لایه‌کی دیکه‌ش ئه‌گه‌ری هێرشى سه‌ربازییه بۆ سه‌ر بنکه ناوه‌کییه‌کانی ئیران. ئه‌و چهند دێره‌ی سه‌ره‌وه، تا ئه‌ندازه‌یه‌ک چوونه‌ته‌ خانه‌ی بوونه‌وه و ئه‌وه‌ی که ماوه‌ته‌وه، گه‌مه‌یه‌کی دیکه‌یه که ئیران ناچاره بچیته نیویه‌وه! به‌و مانایه که گه‌ر بیه‌وێت نه‌چیت، هه‌روه‌ک چوو حیسابی له‌سه‌ر ده‌کریت و گه‌ر بشچیته نیو ئه‌و گه‌مه‌یه‌وه، زیاتر تووشی گرفت ده‌بیت. ئهم باسه‌یان زیاتر باسیکه له‌ مه‌ر ناوچه‌که، واته ناوچه‌ی رۆژه‌لاتی نیوه‌راست و دروستکردنی جه‌مسهریکی هه‌لوێستداری دیاره له‌ دژی رژیمی ئیران بۆ داها‌تووی ئه‌و دوو ته‌وه‌ره، واته چه‌کی ناوه‌کی و پاراستنی ئاسایشی ناوچه‌که. به‌ پێی ئه‌و به‌لگانه‌ی که ده‌ست که‌وتوون، ئیران، هۆکاری هه‌ره‌سه‌ره‌کی کێشه و جه‌نگ و کاره ره‌شه‌کوژییه‌کانی نیو و لا‌تی عێراقه و ئیستا ئیدی تا ئه‌ندازه‌یه‌ک سه‌لمینراوه که ئیران هاوکاری گوروپه‌ تووندره‌وه " شیعه" و " سنه" کان ده‌کات بۆ قولترکردنه‌وه‌ی کێشه‌کانی نیو عێراق. ئه‌وه‌ش له‌ میژه سه‌لمینراوه که ئیران هێزی سه‌ره‌کی پشتیوانی له‌ " حزب الله" ی لوبنانییه و کۆله‌که‌ی هه‌ره‌بنه‌ره‌تی " حماس" ه له‌ " فلسگین" و... هندا!

سه‌ردانی ماوه‌یه‌ک له‌وه‌وپێشی " کۆندالیزا رایس" بۆ و لا‌تانی عه‌ره‌بی و هه‌روه‌ها گه‌شته‌که‌ی " تۆنی بلیر" سه‌رۆک وه‌زیرانی بریتانیا هه‌ر بۆ ناوچه‌که و دیداری له‌ چه‌ند و لا‌تی عه‌ره‌بی، کومه‌لگای باسیان له‌ خۆیاندا نیشاندا که به‌ روونی دیاربوو گه‌ران به‌ دواى وه‌رگرتنی ره‌زامه‌ندی و لا‌تانی عه‌ره‌بی بوو بۆ پشتیوانی له‌ هه‌ر شیوه هێرشیکى سه‌ربازی بۆ سه‌ر ئیران له‌ داها‌توودا. هه‌روه‌ها سه‌ردانی " گیتس" وه‌زیری به‌رگری ئامریکا بۆ ناوچه‌که و سه‌ردانی بۆ و لا‌تی رووسیه و دیدار له‌گه‌ڵ " پوتین" سه‌رۆک

وه‌زیرانی ئه‌م وڵاته، بێ هۆ نییه و بیگومان پێوه‌ندی به ئێران و به‌نامه‌کانی ئێران‌ه‌وه هه‌یه له ناوچه‌که. ئه‌و سیسته‌مه دژه موشه‌کییه‌ی که وابهریاره له ئه‌وروپا دابنرێت و رووسیا دژیه‌تی، به‌و پێیه‌ی که تا ئێستا باسی له‌سه‌ر کراوه، بۆ رووبه‌رووبوونه‌وه‌یه له به‌رانبه‌ر هه‌رشیه‌ هه‌رشیکه‌ی موشه‌کی ئێران دژ به ئه‌وروپا و ئه‌مه‌ش خۆی له خۆیدا ده‌توانیت، خالیکه‌ی دیکه‌ بێت که‌رۆژئاوا _ به‌تایبه‌ت_ ئامریکا، پۆینی له به‌رانبه‌ر رووسیه‌دا پێ به‌ده‌ست بێن!

بیگومان پرسباری دانه‌رانی ئه‌و سیسته‌مه دژه موشه‌کییه‌ له روسیه ئه‌وه ده‌بێت که ئایا زامنی روسیه چیه‌ بۆ ئه‌وه‌ی له داها‌توودا ئێران هه‌رشیه‌ موشه‌کی نه‌کاته سه‌ریان؟ وه‌لام ده‌بێت بیان دۆزینه‌وه‌ی میکانیزم بێت له لایه‌ن روسیه بۆ ئه‌وه‌ی که ئه‌و وڵاته‌نه‌ رووبه‌رووی هه‌رشیه‌ موشه‌کی ئێران نه‌بنه‌وه له داها‌توودا، بیان ملکه‌چکردنی رووسیه‌یه له بۆ ئه‌و به‌نامه‌یه و زۆر به‌ریار و خالی دیکه له‌سه‌ر ئێران. له لایه‌ک کۆبوونه‌وه‌ی " شرم الشیخ" به‌رپێوه‌یه و له لایه‌کی دیکه‌ش سه‌ردانی وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئامریکا بۆ ناوچه‌که و روسیه، به‌رده‌وامه!

له دانیشتنی دوو رۆژه‌ی " شرم الشیخ" دا، له رۆژه‌کانی سه‌هه‌م و چواره‌می مانگی مه‌یدا، وا به‌ریاره که هه‌رپێنج لاته‌که‌ی ئه‌ندامی ئه‌نجومه‌نی ئاسایش و ئالمان، وڵاتانی دراوسێی عێراق و ژاپۆن و کانا‌دا به‌شدار ده‌بن و ئه‌م شیه‌ کۆبوونه‌وه‌یه‌ش له چه‌ند لاره‌ جیاوازه له‌گه‌ڵ کۆبوونه‌وه‌که‌ی به‌غدا. یه‌که‌م ئه‌وه‌ی له وڵاتی "میسر" به‌رپێوه‌ ده‌چیت که له زۆر بو‌اردا زۆر له میژه له‌گه‌ڵ ئێراندا ناته‌بان.

دووهم ئه‌وه‌ی که ئه‌و کۆبوونه‌وه‌یه به‌وشیه‌یه، زیاتر نفوز و ده‌سه‌لاتی وڵاتانی " سنه" مه‌زه‌هب به‌خۆیه‌وه ده‌بینیت و ئه‌مه‌ش خۆی له خۆیدا به‌شیه‌یه‌ک په‌ره‌گرتنیکی سیاسیه دژی رژیمی ئێران و سه‌هه‌م ئه‌وه‌ی که ئه‌گه‌ری ئه‌وه هه‌یه کۆمه‌لیک به‌ریار له‌و کۆبوونه‌وه‌یه ده‌ربچیت و پێویست به‌ جیه‌جیکردن بکات و ئه‌وه‌ش گه‌ر روو بدات، بیگومان به‌ قازانجی ئێران نابیت!

ئه‌وه‌ی که تا ئێستا روونه، بیاگایی ئێران له نیوه‌پۆکی ئه‌و کۆبوونه‌وه‌یه و هه‌ر ئه‌و بیاگابوونه‌شی له نیوه‌پۆکی ئه‌و کۆبوونه‌وه‌یه‌ و ده‌کات که ئێران شه‌ک وه‌به‌ر خۆی بدات و هه‌ست به‌وه بکات ئاکامه‌که‌ی به‌ زیانیه‌تی. هه‌ر ئه‌و شه‌کداربوونه‌ی ئێران که ده‌وله‌تی عێراقی ناچار کردووه، وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی خۆی بنیڕیته‌ تاران و له‌گه‌ڵ ئێراندا دانوستانی هه‌بیت بۆ داواکردن له ئێران بۆ به‌شداریی له‌و کۆبوونه‌وه‌یه.

له ئاکامدا ده‌توانین ئه‌وه بلێین که به‌شدارنه‌بوونی ئێران له‌و کۆبوونه‌وه‌یه، نابیته هۆی ئه‌وه‌ی که باسه‌کان له سه‌ر ئێران و له ئێران دوور بن و هه‌روه‌ها به‌شداریکردنیشی له‌و کۆبوونه‌وه‌یه، هه‌ر به‌ هه‌مانشیه‌ ناتوانیت باسه‌کان له سه‌ر ئێران و کاره‌ نه‌رینه‌یه‌کانی ئێران له عێراق که‌م بکاته‌وه و ئاکامه‌که‌شی، به‌ به‌شداریکردن بیان نه‌کردنی ئێران، پیکه‌ینه‌یانه‌ی جه‌مه‌سه‌ریکی دیکه‌ی ناوچه‌یی و نیوده‌وله‌تییه له دژی رژیمی ئێران و ئه‌و سیاسه‌ته‌ نه‌رینه‌یه‌ی که له ناوچه‌که و جیهان به‌گه‌شتی و وڵاتی عێراق به‌تایبه‌تی، هه‌یه‌تی!

مه‌نسور عه‌زیزی

24. 04. 2007 ی زایینی